

Kap 3.11 Anna 52 år

Yngre personer med demenssjukdom

Anna arbetar inom hemtjänsten och är gift med Lars som jobbar inom byggbranschen. De har två barn och ett av barnen bor hemma.

På arbetsplatsen ser man en förändring hos Anna. Annas chef samtalar med henne och de kontaktar gemensamt Annas läkare. I hemmet märker man ingenting och Anna får hjälp att förklara svårigheterna för sin familj.

I samråd med Anna skickas en remiss till Minnesmottagningen för utvidgad utredning. Anna blir avlastad i sina uppgifter på arbetet. Familjen har förstått Annas problematik och försöker stötta henne.

Utredningen på minnesmottagningen leder till en demensdiagnos och Anna börjar i en samtalsgrupp.

Anna får ett talande armbandsur som hjälper henne att hålla reda på tiden. Med stöd från anhöriga och kommunens ledsagare kan hon fortsätta med sina aktiviteter och intressen.

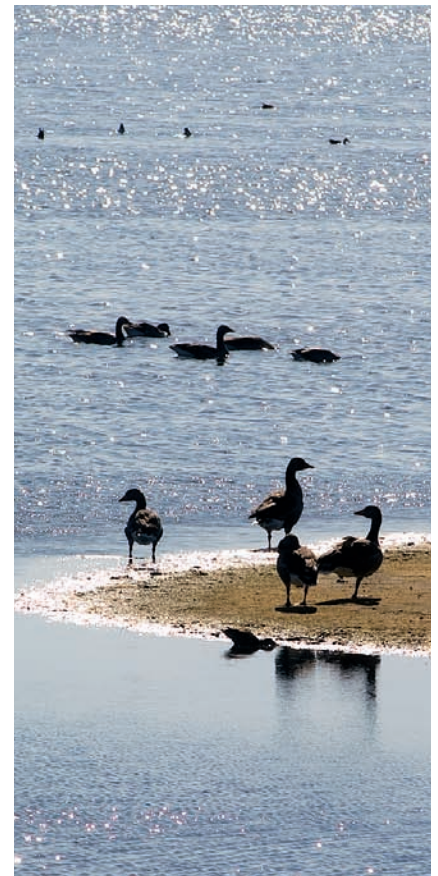
Anhöriga tackar ja till en demensutbildning för att få mer kunskap och även träffa andra personer i samma situation.

Då det gått en tid börjar Anna på dagverksamhet tre dagar i veckan och hon trivs med att vara där.

När Anna sedan behöver mer stöd erbjuds hon en plats på ett boende. Lars och barnen är ofta där. Personalens stöd gör att de både känner sig trygga och har kvar sin familjekänsla.

Vad säger nationella riktlinjerna?

- Erbjudna specifikt anpassat stöd och individuellt anpassad avlösning till anhöriga till yngre personer med demenssjukdom (prioritet 3)
- Erbjudna plats i dagverksamhet som specifikt riktar sig till yngre personer med demenssjukdom (prioritet 3)
- Erbjudna kognitiva hjälpmedel till personer med mild till måttlig demenssjukdom (prioritet 4)
- Erbjudna behandling med kolinesterashämmare (donepezil, galantamin och rivastigmin) mot kognitiva symtom till personer med mild till måttlig Alzheimers sjukdom (prioritet 2)
- Erbjudna behandling med memantin mot kognitiva symtom till personer med måttlig till svår Alzheimers sjukdom (prioritet 3)
- Följa upp behandlingen i samband med inställning av dosen och därefter regelbundet, minst en gång per år, samt i samband med eventuell utsättning (prioritet 1)
- Socialtjänsten bör genomföra tidig social utredning (prioritet 1)
Minst årligen bör Hälso- och sjukvården och socialtjänsten göra en medicinsk och social uppföljning av läkemedelsbehandling, kognition, funktions- och aktivitetsförmåga, allmäntillstånd, eventuella beteendeförändringar och beviljade biståndsinsatser (prioritet 1)

Yngre personer med demenssjukdom

Demenssjukdomar drabbar inte bara äldre personer. Varje år insjuknar även personer i yrkesverksam ålder. Den sociala och psykologiska situationen ser annorlunda ut om man är mitt i livet än om man är äldre. Hela nätverket drabbas. Det är viktigt att se hela familjens situation och att minderåriga barn uppmärksammas.

De yngre personerna är ofta yrkesverksamma och fysiskt friska och har behov av ett speciellt anpassat stöd för att kunna leva ett fortsatt aktivt liv utifrån sina önskemål och behov. De kan söka hjälp enligt både Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt Socialtjänstlagen (SoL).

Det är viktigt att tidigt se över behovet av kognitiva hjälpmedel för att kunna underlätta vardagen. Stödet till anhöriga skall anpassas. Dagverksamhet för den sjuke är ett positivt stöd och en förutsättning för många anhöriga att kunna fortsätta arbeta

Under den utvidgade utredningen är det viktigt med samverkan mellan olika professioner för en bred bild av patientens och familjens livssituation.

Vem gör vad för Anna som är en yngre person med demenssjukdom?

NÄRSJUKVÅRD	SPECIALISTVÅRD	KOMMUN
<p><u>Basal Utredning</u> (se basal utredning)</p> <p><u>därefter remiss till minnesmottagning</u> Yngre personer <65 år med fortsatt misstanke om demenssjukdom</p>		<p><u>Råd/ hänvisning</u> I samband med stöd/vård/omsorg</p>
	<p><u>Utvidgad demensutredning</u> Utredningen utgår från den basala utredningen inom närsjukvården. Därefter utvidgad för denna grupp och med det ställningstagande som gäller, se avsnitt utvidgad utredning. Bedömning av sjukskrivningsgrad/sjukersättning</p>	
<p><u>Hjälpmedel</u> Uppföljning kring aktivitets/funktionsförmåga och hjälpmedel Översyn av hemmiljö</p>	<p><u>Hjälpmedel</u> Utreda aktivitets/funktionsförmåga samt behov av hjälpmedel. Initiera dessa. Samverka</p>	<p><u>Hjälpmedel</u> Uppföljning kring aktivitets/funktionsförmåga och hjälpmedel Översyn av hemmiljö</p>
	<p><u>Patient och anhörigstöd</u> Erbjuda psykosocialt stödprogram individuellt eller i grupp Erbjuda utbildningsprogram i samverkan med kommunen</p>	<p><u>Anhörigstöd</u> Erbjuda utbildningsprogram I samverkan med specialistvården</p>
<p><u>Fortsatt uppföljning</u> (se basal utredning) Informationsöverföring samverkan</p>	<p><u>Uppföljning (minst årlig)</u> Medicinsk och social uppföljning av läkemedel, kognition, funktions- och aktivitetsförmåga, allmäntillstånd, eventuella beteendeförändringar, beviljade biståndsinsatser samt körkort. Samverkan</p>	<p><u>Uppföljning (minst årlig)</u> Medicinsk och social uppföljning av läkemedel, kognition, funktions- och aktivitetsförmåga, allmäntillstånd, eventuella beteendeförändringar och beviljade biståndsinsatser. Samverkan</p>
		<p><u>Insatser och verksamheter</u> Tillhandahålla anpassade insatser för yngre personer med demenssjukdom och deras anhöriga, t ex dagverksamhet, avlösning, boende</p>
	<p><u>Medverka i kvalitetsregistret Svenska Demensregistret (SveDem)</u></p>	

Nyckelpersoner

			Läkare
			Sjuksköterska
			Neuropsykolog
			Arbetsterapeut
			Kurator
			Demenssamordnare
			Handläggare SoL/LSS
			Personal inom Anhörigstöd

Stöddokument

- Kognitiva tester utifrån personens individuella sjukdomsbild, för enhetligt användande använd t.ex. **skalor och instrument på Svenskt demenscentrum**
Klicka på länken ovanför eller sök på "skalor och instrument" på **www.demenscentrum.se**
- Anhörigintervju, Ragnar Åstrands mall, för enhetligt användande använd t.ex. **skalor och in-strument på Svenskt demenscentrum**
Klicka på länken ovanför eller sök på "skalor och instrument" på **www.demenscentrum.se**
- **Terapirekommendationer 2015**, Region Halland Läkemedelskommittén, kap 3
Demenssjukdomar
Klicka på länken ovanför eller sök på "Terapirekommendationer" på **www.regionhalland.se**
- Riktlinjer för ett LSS-utlåtande och uppgifter som bör finnas med i ett LSS-utlåtande söker du fram via Region Hallands Intra- och eller Extranät.

Informationsmaterial/Kunskapsunderlag

- **Smart Vardag**, Hjälpmedelscentrums hemsida, Region Halland, här kan man läsa t.ex. var man kan köpa smarta ting och länk till visningsmiljöer i länet,
Klicka på länken eller sök "smart vardag" på **www.regionhalland.se**